

Honoursonderwijs, een academische ontdekkingsreis

Ervaren autonomie, competentie en verbinding door honoursstudenten en honoursdocenten

Maarten de Boer, Hilde Remmers

Maarten de Boer is onderwijskundig adviseur en trainer bij de Universiteit Utrecht. In de periode 2016-2025 werkte hij als adviseur, trainer en onderzoeker binnen de Radboud Honours Academy aan de Radboud Universiteit.

Hilde Remmers is onderwijskundig adviseur en trainer bij de Vrije Universiteit Amsterdam. In de periode 2022-2023 werkte zij als junioronderzoeker binnen de Radboud Honours Academy aan de Radboud Universiteit.

Honoursonderwijs vervult binnen de Radboud Universiteit een belangrijke proeftuinfunctie doordat er buiten de gebaande paden nieuwe vormen van onderwijs worden aangeboden. Door ruimte te scheppen voor experimenten kan een stimulerende leeromgeving ontstaan waarbij zowel de motivatie van studenten als docenten gestimuleerd wordt. In dit onderzoek wordt de leeromgeving van honoursprogramma's onderzocht om inzicht te krijgen in welke elementen van de leeromgeving de intrinsieke motivatie van docenten en studenten stimuleren. Op basis van het onderzoek worden aanbevelingen gedaan voor hoe motivationele elementen van het honoursonderwijs het beste benut kunnen worden.

Inleiding

De afgelopen jaren heeft binnen de Radboud Honours Academy een herijking plaatsgevonden vanwege de landelijke verschuiving van excellentie naar talentontwikkeling (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2015) én interne discussies over de toegankelijkheid van honoursonderwijs. Waar voorheen de focus lag op het aantrekken van excellente studenten op basis van hun cijfers in de reguliere onderwijsprogramma's, worden nu alle studenten van de Radboud Universiteit uitgenodigd voor de aanmeldingsprocedure van

honoursprogramma's. Het doel van de Radboud Honours Academy is om op deze manier de toegankelijkheid te verbeteren en zich meer te richten op talent (Radboud Honours Academy, persoonlijke communicatie, 16 januari 2020).

Naast studenten worden ook docenten op een andere wijze benaderd om honoursonderwijs te verzorgen. Waar voorheen op basis van status en titulatuur hoogleraren werden aangetrokken, worden tegenwoordig docenten uitgenodigd die willen experimenteren en innoveren.

Onderzoeksvraag

In dit onderzoek is bekeken welke specifieke elementen binnen de leeromgeving van honoursprogramma's van de Radboud Universiteit als motiverend worden ervaren door honoursstudenten en -docenten. De hoofdvraag was: *'Welke elementen van de didactische leeromgeving binnen honoursprogramma's worden als intrinsiek motiverend ervaren door de honoursstudenten én -docenten?'*

De hoofdvraag is vertaald in drie deelvragen:

1. Welke specifieke kenmerken bevat de didactische leeromgeving van de honoursprogramma's binnen de Radboud Universiteit?
2. Welke kenmerken van de didactische leeromgeving ervaren honoursstudenten en -docenten als motiverend?
3. Hoe kan de leeromgeving van de honoursprogramma's geoptimaliseerd worden?

Er is gekozen voor motiverende elementen in de leeromgeving, omdat motivatie een belangrijk element is waarop studenten geselecteerd worden voor honoursonderwijs. De leeromgeving speelt een belangrijke rol om ervoor te zorgen dat de studenten gemotiveerd blijven en de begeleiding door honoursdocenten kan de motivatie van studenten verder ondersteunen (o.a. Ryan & Deci, 2020). Voor de

Waar voorheen focus lag op het aantrekken van excellente studenten op basis van cijfers in de reguliere onderwijsprogramma's, worden nu alle studenten van de Radboud Universiteit uitgenodigd voor de aanmeldingsprocedure van honoursprogramma's.

motivatie van docenten en studenten is gebruikgemaakt van de drie psychologische basisbehoeften van Ryan en Deci: autonomie, competentie en verbondenheid. Om de leeromgeving te duiden, is gebruikgemaakt van het onderwijskundig referentiekader op microniveau (lesniveau) van Valcke (2018).

Onderzoeksmethode

De onderzoeksgegevens zijn verzameld middels een literatuurstudie, een documentanalyse en groepsgesprekken met studenten en docenten.

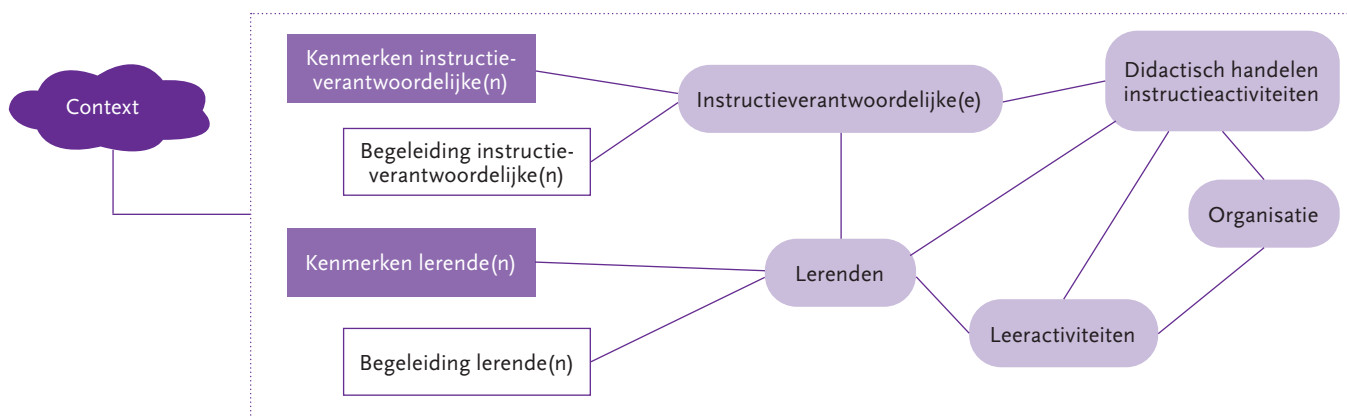
Literatuurstudie

De literatuurstudie had als doel gebruikte begrippen te verhelderen en een overzicht te bieden van bestaande kennis over de didactische leeromgeving van honoursonderwijs en de intrinsieke motivatie van honoursdocenten en -studenten. Literatuur werd verzameld van december 2021 tot en met februari 2022 via ERIC, Web of Science en Google Scholar, met zoektermen in zowel het Nederlands als het Engels (zie Tabel 1), resulterend in 35 relevante studies.

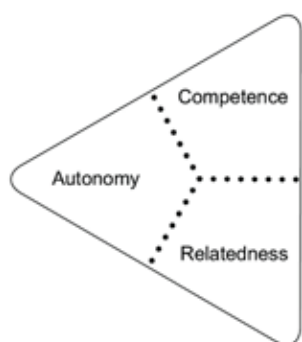
Nederlands	Engels
honours & leeromgeving	honours & student motivation
honours & motivatie	honours & learning environment
	honours & teacher motivation
	honours & student motivation
	honours & motivation
	honours & teacher factors
	honours & community
	honours & freedom
	honours & personal leadership
	honours & communicative skills
	honours & autonomy

Tabel 1. Zoektermen

Om de didactische leeromgeving te conceptualiseren, is een raamwerkanalyse uitgevoerd met de geselecteerde studies. De elementen van het onderwijskundig referentiekader op microniveau (Valcke, 2018) fungeerden als coderingsstructuur (zie Figuur 1). Hierbij zijn tekstfragmenten uit de studies per element van het referentiekader verzameld en geordend in een matrix. De matrix vormde de basis voor de thematische uitwerking per element. De zelfdeterminatietheorie (Ryan & Deci, 2020; zie Figuur 2) vormde een aanvullende theoretische lens bij de literatuuranalyse.

Figuur 1. Onderwijskundig referentiekader op microniveau (Bron: Valcke, 2018, p. 57, met aanpassingen)

Figuur 2. Psychologische basisbehoeften¹

Documentanalyse

Voorafgaand aan de documentanalyse werden op basis van de drie psychologische basisbehoeften van de zelfdeterminatietheorie van Ryan en Deci (2020) vragen geoperationaliseerd. In studiehandleidingen en op websites van drie facultaire en drie universiteitsbrede honoursprogramma's van de Radboud Universiteit werd bekeken of er motivationele elementen aanwezig waren.

Groepsgesprekken

Voor de groepsgesprekken werd gebruikgemaakt van een semigestructureerde interviewleidraad. De vragen werden geformuleerd op basis van de drie psychologische basisbe-

hoeften en de elementen uit het onderwijskundig referentiekader op microniveau. Zowel bij docenten als studenten zijn de basisbehoeften bevraagd in relatie tot de selectie, leeractiviteiten en de organisatie. De kenmerken van docenten en studenten zijn ter sprake gekomen bij het uitvragen van de basisbehoeften. De relatie tussen docent en student is uitgevraagd binnen de basisbehoefte verbondenheid. In groepsgesprekken met studenten is de toelating besproken. Bij de docenten is het didactisch handelen onderwerp van gesprek geweest.

Onderzoeksgroep

In totaal werden dertien studenten en twaalf docenten bevraagd van drie facultaire en drie universiteitsbrede honoursprogramma's (zie Tabel 2). De focus lag op honoursonderwijs aan de Radboud Universiteit. Alle (groeps)gesprekken vonden fysiek plaats op de universiteit, in hybride vorm of online. Er was altijd een interviewer en een observator aanwezig. De interviews duurden 45 tot 90 minuten en werden opgenomen met een audiorecorder.

Data-analyse

Na afloop van de (groeps)gesprekken werden de audio-bestanden verbatim uitgeschreven door een van de onderzoekers. Alle transcripten werden geanalyseerd door

	Universiteitsbrede honoursprogramma's			Facultaire honoursprogramma's			Totaal
	Hart voor de Wetenschap (Bachelor jaar 1)	Building Bridges (Bachelor jaar 2, 3)	Project Impact (Master)	Faculteit der Letteren	Faculteit der Sociale Wetenschappen	Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica	
Studenten	3	3	1	4	1	2	13
Docenten	2	4	2	1	2	2	12

Tabel 2. Overzicht aantal geïnterviewden per programma

¹ <https://www.researchgate.net/profile/Tua-Bjoerklund/publication/335726135/figure/fig1/AS:1142911672557572@1649502785952/Three-in-nate-universal-psychological-needs-from-self-determination-theory-Ryan-and-Deci.png>

middel van een thematische analyse in Atlas.ti (Braun & Clarke, 2006). Hierbij werd deductief gecodeerd, gebruikmakend van de drie basisbehoeften van de zelfdeterminatietheorie en de aspecten van het onderwijskundig referentiekader. Drie onderzoekers codeerden gezamenlijk drie verschillende transcripten. Na afstemming van de codes werden de overige zes transcripten verdeeld. De uiteindelijke codes, categorieën en thema's zijn in gezamenlijk overleg vastgesteld.

Resultaten

Aan de hand van de literatuurstudie, documentanalyse en groepsgesprekken is onderzoek gedaan naar de didactische leeromgeving en motivatie van studenten en docenten binnen de Radboud Honours Academy. In de resultaten worden eerst de uitkomsten met betrekking tot de didactische leeromgeving beschreven. Vervolgens wordt de motivatie van honoursdocenten en -studenten uiteengezet en worden mogelijkheden tot optimalisering benoemd.

Didactische leeromgeving

De resultaten van het onderzoek zijn weergegeven per element van het onderwijskundig referentiekader op micro-niveau (zie Figuur 2).

Honoursstudenten

De bevindingen uit het groepsinterview vertonen overeenkomsten met de literatuurstudie. Zowel in de literatuur als in de groepsinterviews worden honoursstudenten gekenmerkt door intrinsieke motivatie, zelfstandigheid en leergierigheid. Ook blijken honoursstudenten een voorkeur voor autonomie, uitdaging en inspirerende begeleiding te hebben (Kingma et al., 2018).

Honoursdocenten

In de literatuur worden honoursdocenten omschreven als innovatieve docenten met een hoge mate van *self-efficacy* en intrinsieke motivatie. Zij zijn gericht op eigen professionele ontwikkeling en geven de voorkeur aan minder voorgestructureerde werkwijzen die ruimte laten voor actieve participatie (Kazemier et al., 2014). Honoursstudenten van de Radboud Universiteit typeren hun docenten als betrokken, enthousiast, motiverend en transparant.

Relatie tussen honoursdocenten en -studenten

De bevindingen uit de literatuurstudie en groepsgesprekken bevestigen het belang van een sterke interactie tussen docenten en studenten. Deze relatie draagt bij aan de leeruiterkomsten en de motivatie van studenten. Honoursdocenten hechten belang aan het creëren een veilige leer-

Zowel in de literatuur als in de groepsinterviews worden honoursstudenten gekenmerkt door intrinsieke motivatie, zelfstandigheid en leergierigheid.

omgeving en doen dit door zich kwetsbaar op te stellen. Honoursstudenten ervaren het contact met docenten als laagdrempelig, informeel en gelijkwaardig. Zowel docenten als studenten geven het belang van wederzijdse waardering, gedeelde interesse en constructieve feedback aan.

Didactisch handelen

De literatuurstudie laat zien dat het didactisch handelen van honoursdocenten bestaat uit het bieden van keuzevrijheid, ruimte geven aan experimenteren en stimuleren van persoonlijke initiatieven van studenten. Honoursdocenten geven daarnaast uitdagende opdrachten en staan open voor studenten. Dit sluit aan bij de uitkomsten van de documentanalyse waarin studenten eigen leerdoelen formuleren en waarin hen veel keuzemogelijkheden geboden worden wat betreft onderwerp, te ontwikkelen vaardigheden en het eindproduct.

In de groepsgesprekken omschrijven docenten zichzelf als rolmodel voor studenten. Ze geven studenten autonomie, vertrouwen en eigenaarschap door hen uit te dagen, vragen te stellen, te sturen en feedback te geven. Daarnaast ondersteunen honoursdocenten het groeps- en het leerproces van individuele studenten. Studenten vullen aan dat docenten ook inhoudelijke input geven, toegang geven tot hun netwerk en bereikbaar zijn.

Leeractiviteiten

Uit de literatuur blijkt dat leeractiviteiten binnen honours-onderwijs gekenmerkt worden door een hoge mate van uitdaging, complexiteit en autonomie (o.a. Scager et al., 2013; Haenen et al., 2021). Dit komt overeen met de uitkomsten van de documentanalyse. Studenten voeren in groepen of individueel zelf een onderzoek of project uit.

Bij de groepsgesprekken geven honoursdocenten als aanvulling dat toetsing vooral formatief van aard is, met nadruk op tussentijdse feedback en zonder cijfers. Studenten

verwijzen naar andere toetsvormen dan ze gewend zijn in het reguliere onderwijs, zoals het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP), en ze kunnen theorie koppelen aan de praktijk.

Organisatie

De literatuur beschrijft honoursonderwijs als kleinschalig, flexibel en innovatief, met nadruk op persoonlijke leerroutes, leiderschap en peer-interactie (Roberts & Salmon, 2008 in May, 2019). Kleine groepen versterken de interactie en bevorderen een intensieve leerervaring. Vanwege de grotere experimenteer ruimte binnen honoursprogramma's wordt deze leeromgeving vaak gezien als een proeftuin voor onderwijsinnovaties (o.a. Allen et al., 2015 en Brimeyer et al., 2014 in May, 2019). Uit zowel de documentanalyse als de groeps gesprekken blijkt ook dat honoursonderwijs kleinschalig wordt aangeboden, waarbij studenten veel invloed hebben op hun eigen leertraject (individueel of in een groep).

Zowel honoursdocenten als -studenten benadrukken het belang van kleinschaligheid en flexibiliteit. Docenten ervaren dat kleine groepen en een flexibele agenda bijdragen aan activerend onderwijs en nabijheid. Studenten ervaren de kleinschaligheid als bevorderlijk voor een veilige, open en stimulerende leeromgeving. Ten aanzien van de organisatie ervaren docenten ruimte en vertrouwen. Studenten hechten waarde aan communicatie, materiaalvoorziening en een professionele uitstraling.

Motivatie

In de groeps gesprekken worden de volgende kenmerken van de didactische leeromgeving door docenten en studenten als motiverend aangemerkt.

Honoursdocenten

'[...] In het honoursprogramma kan ik gewoon met dingetjes experimenteren die ik dan vervolgens in mijn reguliere onderwijs toepas, maar dat is voor mij ook wel een soort speeltuin [...] omdat je wat meer vrije ruimte hebt, omdat de groepen kleiner zijn, omdat er niet voor een bepaald tijdstip een tentamen gehaald moet worden en omdat er geen strak curriculum uitgewerkt hoeft te worden.' (Docent universiteitsbreed honoursprogramma)

Autonomie. Honoursdocenten kenmerken (keuze)vrijheid binnen het onderwijs als belangrijk voor hun motivatie en zien dit tevens als een voorwaarde voor het geven van aantrekkelijk onderwijs.

Competentie. Competentie draait voor honoursdocenten om het vertrouwen in hun didactische vaardigheden en/of inhoudelijke kennis. Daarnaast vergt honoursonderwijs andere competenties van de docenten, zoals een andere mate van docentsturing, het werken aan interdisciplinaire projecten en het inzetten van de diverse kennis die studenten meebrengen. Docenten ervaren het als motiverend om hun eigen kennis verder te ontwikkelen en uit te laten dagen door de frisse blik van studenten.

Verbondenheid. Honoursdocenten geven aan energie te krijgen van het werken met gemotiveerde studenten, het informele contact met hen en ze ervaren drive om studenten verder te helpen in hun ontwikkeling en te zien groeien. Opvallend is dat honoursdocenten aangeven kritiek van een honoursstudent intenser te ervaren, omdat het vaak gaat over onderwijs waarover de docent zelf gepassioneerd is. Docenten ervaren weinig verbondenheid met de honourscommunity.

Honoursstudenten

Studenten geven aan dat zij een honoursprogramma zijn gestart vanwege een behoefte aan extra uitdaging of meer diepgang, variatie binnen het onderwijs, kleinschalig onderwijs, (maatschappelijk) engagement, interdisciplinariteit en het opdoen van nieuwe kennis. Ook sociale aspecten speelden een rol, zoals nieuwe contacten opdoen buiten de eigen discipline, gelijkgestemden ontmoeten en behoefte aan meer sociaal contact. Enkele persoonlijke redenen die een rol speelden zijn interesse in onderzoek, carrière of status en persoonlijke ontwikkeling. Tot slot kan ontevredenheid met de reguliere studie voor studenten een drijfveer zijn voor het volgen van een honoursprogramma.

'Ze lieten je heel vrij in veel dingen en dat is soms best lastig in het begin [...] elke keer met keuzes maken, zeker als je het in een groep deed; alleen uiteindelijk maakte het wel heel vet, [...] omdat je bijna alle beslissingen zelf hebt gemaakt.' (Student universiteitsbreed honoursprogramma)

Autonomie. Honoursstudenten willen graag zelf keuzes maken en eigen regie hebben door zelf hun leerp pad uit te stippen. Daarbij geven studenten aan soms te moeten wennen aan de vrijheid binnen honoursonderwijs. Sommigen vonden de start van het programma overweldigend. Beperkte keuzevrijheid en het ontvangen van negatieve feedback kan het gevoel van vrijheid verminderen. Te lang 'zwemmen' door veel vrijheid kan volgens studenten demotiverend werken. Het dragen van autonomie is volgens studenten gemakkelijker als groep dan als individu.

Competentie. Vertrouwen in eigen kunnen, vaardigheden laten zien, inzicht in het eigen leerproces en omgaan met onduidelijke kaders en tegenslagen zijn aspecten die honoursstudenten koppelen aan het gevoel van competentie. Honoursstudenten zoeken bewust naar uitdaging, zijn nieuwsgierig naar de (wetenschappelijke) wereld en hechten waarde aan een leeromgeving waar je fouten kunt maken zonder negatieve consequenties.

Verbondenheid. Studenten die een individueel traject volgen, gaven aan zich vooral verbonden te voelen met de docent. Voor studenten die meededen aan een groepstraject gold juist dat zij zich meer verbonden voelden met medestudenten. Deel uitmaken van een groep binnen een honoursprogramma wordt meer gevoeld dan deel uitmaken van de honourscommunity. Studenten voelden zich met elkaar verbonden doordat ze elkaar als gelijkgestemden motiveerden, ze samen vanuit verschillende perspectieven naar een probleem konden kijken, verantwoordelijkheid namen en interesse in elkaar toonden. Een goede sfeer en gezelligheid werden ook belangrijk gevonden voor de verbondenheid.

Optimalisatie

Op basis van de vergelijking van de literatuurstudie, de documentanalyse en de groeps gesprekken komt naar voren dat de kenmerken van de leeromgeving binnen de Radboud Honours Academy veelal overeenkomen met kenmerken van honoursonderwijs die benoemd worden in de literatuur. Volgens de studenten kunnen de programma's worden geoptimaliseerd door meer aandacht te besteden aan eigen leerdoelen, factoren die het leerproces beïnvloeden en minder vrijblijvende toetsing.

Discussie

De resultaten van dit onderzoek laten zien dat voor honoursstudenten en -docenten autonomie, competentie en verbondenheid een belangrijke rol spelen bij de motivatie, en bevestigen daarmee eerdere onderzoeksbevindingen (o.a. Kingma et al., 2018).

Binnen dit onderzoek zijn de overeenkomsten tussen het theoretisch kader op basis van literatuur en de resultaten op basis van de documentanalyse en groeps gesprekken opmerkelijk. Zo is de literatuur gebruikt in het theoretisch kader afkomstig uit de periode vóór de paradigmaverschuiving op de Radboud Universiteit. Dit betekent dat de studentpopulatie nog geselecteerd was op basis van prestaties in het reguliere programma in plaats van selectie gericht op de motivatie. Het eenduidige beeld dat voortkomt uit de literatuur in com-

binatie met de uitkomsten van de (groeps)interviews doet vermoeden dat de motivatie onder studenten bij selectie op basis van cijfers vergelijkbaar is met selectie op motivatie. Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat studenten meer zelfvertrouwen ervaren en zich competent voelen nadat ze een selectie met positief resultaat hebben doorlopen.

Limitaties

Het tijdsbestek waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden – de coronaperiode – heeft mogelijk invloed gehad op de (intrinsieke) motivatie van studenten (o.a. Kelly et al., 2024). Bovendien was geen van de geïnterviewde studenten aangesloten bij de studievereniging van de Radboud Honours Academy. Het zou kunnen dat de basisbehoefte verbondenheid anders wordt ervaren door studenten die lid zijn van de vereniging. Vanwege Covid-19 werden alle studenten voor de groeps gesprekken uitgenodigd via de programmaregisseur van het desbetreffende honoursprogramma. Deze benadering heeft mogelijk invloed gehad op het type student dat zich heeft aangemeld voor de groeps gesprekken. Ondanks deze beperking geeft het onderzoek wel degelijk inzicht in de motivatie van docenten en studenten om honoursonderwijs te volgen of te verzorgen.

Conclusies

Dit onderzoek laat zien dat binnen de honoursprogramma's van de Radboud Universiteit specifieke elementen van de didactische leeromgeving samenhangen met de intrinsieke motivatie van zowel studenten als docenten. Kenmerkend voor deze leeromgeving zijn een hoge mate van autonomie, inhoudelijke en didactische uitdaging, verbonden-

Kenmerkend voor deze leeromgeving zijn een hoge mate van autonomie, inhoudelijke en didactische uitdaging, verbondenheid en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling voor zowel honoursstudenten als -docenten.

heid en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling voor zowel honoursstudenten als -docenten. Daarnaast blijkt dat kleinschaligheid, flexibiliteit, interdisciplinaire samenwerking en formatieve toetsing als ondersteunend worden ervaren voor de motivatie van docenten en studenten.

Honoursstudenten worden gemotiveerd door het kunnen vormgeven van hun eigen leerroute, het werken aan complexe (praktijkgerichte) vraagstukken en het ervaren van invloed op hun leerproces. Zij waarderen een leeromgeving waarin fouten maken wordt gezien als leerkans, zij hun vaardigheden kunnen ontwikkelen en tonen, en waarin zij groeien in het vertrouwen in hun eigen kunnen. Ook het (samen) leren omgaan met onduidelijke kaders en het doorzetten bij tegenslag dragen bij aan het gevoel van competentie. Wel signaleren studenten dat te veel keuzevrijheid of vrijblijvendheid in toetsing demotiverend kan werken.

Honoursdocenten raken gemotiveerd door de ruimte om hun onderwijs innovatief en persoonlijk in te richten én om hun vakinhoudelijke en/of didactische expertise te verdiepen of uit te breiden. Het ervaren van professioneel vertrouwen en intellectuele uitdaging draagt bij aan hun gevoel van competentie.

Een informele, gelijkwaardige relatie tussen enerzijds gelijkgestemde studenten en anderzijds docenten en studenten draagt bij aan wederzijdse betrokkenheid en motivatie. Tegelijkertijd ervaren beide groepen weinig verbondenheid met de bredere honourscommunity.

Mogelijkheden ter optimalisering van de honoursprogramma's liggen bij het vinden van een passende balans tussen autonomie en structuur, met name in de toetsing en in het versterken van de verbinding van docenten en studenten met de honourscommunity.

Aanbevelingen

Vervolgonderzoek kan zich richten op transfermogelijkheden van honoursonderwijs naar het reguliere onderwijs. De volgende aanbevelingen voor de onderwijspraktijk bieden richting voor docenten, onderwijsontwikkelaars en beleidsmakers:

- Ontwikkel heldere kaders voor honoursstudenten zonder de aard van het honoursonderwijs tekort te doen. Laat studenten bijvoorbeeld zelf een persoonlijk ontwikkelingsplan maken met eigen leerdoelen waar ze aan het einde op kunnen reflecteren, of laat studenten meebeslissen over de toetsvorm en beoordelingscriteria van het eindproduct.

- Bied – naast een hoge mate van autonomie waarbij honoursstudenten zelf keuzes maken – ook tijd om hen te laten 'landen' en te wennen aan de vrijheid en de beperkte kaders.
- Daag studenten uit en laat hen experimenteren. Geef ook aan dat ze fouten mogen maken.
- Zet docenten in die willen experimenteren en geef hen vrijheid in het vormgeven van hun honoursonderwijs. Hierdoor kunnen ze nieuwe competenties ontwikkelen en inzetten. Realiseer mogelijkheden om *good practices* uit het honoursonderwijs zichtbaar te maken en te delen.
- Bekijk hoe succesvolle elementen uit honoursonderwijs, zoals een autonomie-ondersteunende leeromgeving en interdisciplinair werken, toegepast kunnen worden in reguliere programma's.
- Ontwikkel beleid op instellingsniveau om de transfer tussen honoursonderwijs en regulier onderwijs te stimuleren.

Literatuur

- Braun, V. & Clarke, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology*. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), pp. 77-101.
- Haenen, J., Vink, S., Sjoer, E. & Admiraal, W. (2021). Challenge and learning in honours education: a quantitative and qualitative study on students' and teachers' perceptions. *Teaching in Higher Education*. <https://doi.org/10.1080/o/13562517.2021.1973408>
- Kazemier, E., Offringa, J., Eggens, L. & Wolfensberger, M. (2014). Motivatie, leerstrategieën en voorkeur voor doceerbenadering van honoursstudenten in het hbo. *Tijdschrift voor Hoger Onderwijs*, 31-32 (4-1), 106-123. <https://doi.org/10.5553/tvho/016810952014032001009>
- Kelly, M.L., Nieuwoudt, J., Willis, R. & Lee, M.F. (2024). Belonging, enjoyment, motivation, and retention: University students' sense of belonging before and during the COVID-19 pandemic. *Journal Of College Student Retention*
- Research Theory & Practice*. <https://doi.org/10.1177/15210251241231242>
- Kingma, T., Kamans, E., Heijne-Penninga, M. & Wolfensberger, M. (2018). De autonomie-ondersteunende doceerstijl in excellentieprogramma's. *Tijdschrift voor Hoger Onderwijs*, 34(1), 5-21. https://pure.rug.nl/ws/portalfiles/portal/71938390/61337365_4239878_Pages_5_21_from_TvHO_34_1_DEF_cor_1_.pdf
- May, R.M. (2019). *Community College Honors Programs: Relationships among Classroom Environment, Motivation, and Engagement*. Dissertatie, Morgan State University. Maryland Shared Open Access Repository Home. https://mdsoar.org/bitstream/handle/11603/17889/May_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2015). *De waarde(n) van weten: Strategische agenda hoger onderwijs en onderzoek 2015-2025*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Geraadpleegd op 27 juni 2025, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2015/07/17/strategische-agenda-hoger-onderwijs-en-onderzoek-2015-2025-de-waarden-van-weten>
- Scager, K., Akkerman, S.F., Pilot, A. & Wubbels, T. (2013). How to persuade honors students to go the extra mile: Creating a challenging learning environment. *High Ability Studies*, 24(2), 115-134. <http://dx.doi.org/10.1080/13598139.2013.841092>
- Ryan, R.M. & Deci, E.L. (2020). Intrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary Educational Psychology*, 61, 101860. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>
- Valcke, M. (2018). *Onderwijskunde als ontwerpwetenschap* (1ste editie). Acco.